

GYVULIŲ SKERDIMO PROGNOZĖS TYRIMO METODIKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gyvulių skerdimo prognozės tyrimo metodikos (toliau – metodika) tikslas – aprašyti gyvulių skerdimo (toliau – skerdimo) prognozės tyrimą (toliau – tyrimas). Metodikoje pateikiamas tyrimo tikslas, jį reglamentuojantys teisės aktai, skaičiavimo metodai ir formulės, rodiklių apibrėžtys, aprašomas gautų prognozių pateikimas vartotojams.
2. Tyrimas atliekamas kiekvienais kalendoriniais metais. Skerdimo prognozes institutas skaičiuoja nuo 2005 m.

II. TIKSLAS

3. Tyrimo tikslas – nustatyti skerdimo prognozes: kiaulėms – einamųjų metų III ir IV ketvirčiams ir ateinančių metų I ir II ketvirčiams; galvijams – ateinančių metų I ir II pusmečiams; ir pateikti šią informaciją Lietuvos statistikos departamentui prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės.
4. Tiriamasis laikotarpis – kiaulių skerdimų prognozės – einamųjų metų III ir IV ketvirčiams ir ateinančių metų I ir II ketvirčiams; galvijų skerdimo prognozės – ateinančių metų I ir II pusmečiams;
5. Pagrindiniai prognozių informacijos vartotojai – Lietuvos statistikos, Žemės ūkio ministerija ir kitos valstybės institucijos ir įstaigos, žiniasklaida, verslo ir mokslo atstovai.

III. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

6. Tyrime vartojamos šios sąvokos:
  - 6.1. **Galvijų grupės** – veršeliai, telyčios, karvės, buliai.
  - 6.2. **Gyvulių grupės** – gyvulių pagal amžių arba rūšį suskirstymas.
  - 6.3. **Gyvulių skerdimas** – gyvuliai (galvijai ir kiaulės), realizuoti mėsos skerdimo įmonėse bei paskersti nuosavam ūkyje.
  - 6.4. **Kiaulių grupės** – pagal amžių suskirstymas (paršavedės, paršeliai, atjunkyti paršeliai iki 2 mėn. amžiaus, kiaulės iki 50 kg, penimos kiaulės, veislinės kiaulės, kuiliai).
  - 6.5. **Prievaisa** – gimusių paršelių arba veršelių skaičius prognozuojamais metais.
  - 6.6. **Prognozuojamas laikotarpis** – ketvirtis, pusmetis, metai, per kurį buvo paskersti gyvuliai.
  - 6.7. **Skerdenos svoris** – paskersto gyvulio atšaldytos skerdenos svoris, nustatomas išdarinėjus be vidaus organų ir riebalų, galvos, uodegos ir priekinių kojų, nupjautų per riešo sąnarį, be odos (kiaulių su pažandėm ir oda).

IV. TEISINIS PAGRINDAS

7. Tyrimą reglamentuoja 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1165/2008 dėl gyvulių ir mėsos statistikos.

V. TAIKOMI KLASIFIKATORIAI

8. Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius (EVRK 2 red.), patvirtintas Statistikos departamento prie Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226. Klasifikatorius paskelbtas Lietuvos statistikos departamento interneto svetainėje www.stat.gov.lt

VI. TIRIAMOSIOS VISUMOS ELEMENTŲ APRĖPTIS, VERTINAMI PARAMETRAI

9. Ūkių aprėptis: žemės ūkių auginančių gyvulius statistiniai duomenys apima visų nuosavybės formų šalies ūkius, auginančius gyvulius.
10. Geografinė aprėptis: rodikliai skaičiuojami šalies lygmeniu.
11. Vertinami parametrai: skerdimas skaičiuojamas gyvulių vienetais ir tonomis.

VII. TAIKOMI METODAI

12. Prognozinis tyrimas atliekamas panaudojant Lietuvos statistikos departamento duomenis apie gyvulių skaičių visuose ūkiuose.
13. Skerdimų skaičius (S) apskaičiuojamas pagal formulę:

$$S = Pr + \sum_{n=1}^n (L_n + Lpis_n + Lim_n) - \sum_{n=1}^n (Lpi_n + Lex_n + Lkr_n) - \sum_{n=1}^n (Llik_n)$$

čia: Pr – prievaisa, n – gyvulių grupės;

L_n – gyvulių skaičius, prognozuojamo laikotarpio pradžioje n grupėje;

$Lpis_n$ – gyvulių skaičius, pervestas į n grupę per prognozuojamą laikotarpį;

Lim_n – gyvulių skaičius n grupėje, prognozuojamu laikotarpiu įvežtas į šalį;

Lpi_n – gyvulių skaičius, prognozuojamu laikotarpiu pervestas iš n grupės į kitas grupes;

Lex_n – n grupės gyvulių skaičius, prognozuojamu laikotarpiu eksportuotas į kitas šalis;

Lkr_n – prognozuojamu laikotarpiu kritusių gyvulių skaičius n grupėje;

$Llik_n$ – gyvulių skaičius, prognozuojamo laikotarpio pabaigoje n grupėje.

14. Skerdimų skaičius nustatomas ir skerdenos svoriu (Ssv):

$$Ssv = \sum_{n=1}^N (S_n \times q_n),$$

čia, S_n – n grupės per prognozuojamą laikotarpį paskerstų gyvulių skaičius;

q_n – n grupės paskerstų gyvulių skerdenos svoris.

VIII. DUOMENŲ SURINKIMAS IR APDOROJIMAS

15. Duomenų šaltiniai yra statistiniai tyrimai ir kiti duomenys:

15.1. Gyvulių skaičius iš Lietuvos statistikos departamento.

15.2. Statistiniai duomenys apie žemės ūkio gyvų gyvulių importą ir eksportą iš Lietuvos statistikos departamento.

15.3. Vidutiniai skerdenos svoriai iš Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenų bazės.

16. Duomenų surinkimo laikotarpis yra sausio-vasario mėn.

IX. VARTOTOJAMS PATEIKIAMĖ REZULTATAI

17. Skerdimo prognozės informacija skelbiama kovo mėn. Lietuvos agrarinės ekonomikos tinklalapyje www.laei.lt, teikiama Lietuvos statistikos departamentui.

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Pasikeitus metodikoje nurodytiems teisės aktams, taikomos galiojančios šių teisės aktų redakcijų nuostatos.

Parengė
Albertas Gapšys
2013-12-30